

Regelink
Ecologie & Landschap

Onderzoek vleermuizen, amfibieën en jaarrond beschermde vogelnesten

Taalstraat 88, Vught

In het kader van de Flora- en faunawet

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	P. Twisk
In opdracht van	G.P.R. de Jongh (via Bureau Verkuylen)
Naam opdrachtgever	G.P.R. de Jongh
Rapportnummer	RA13081-01
Status rapport	Gecontroleerd
Datum oplevering rapport	4 november 2013
Aantal pagina's	31
Collegiale toets	T.P. Molenaar
Wijze van citeren	Twisk, P. , 2013. Onderzoek vleermuizen, amfibieën en jaarrond beschermde vogelnesten Taalstraat 88, Vught. In het kader van de Flora- en faunawet. Rapport RA13081-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

Papenweg 5
6261 NE Mheer
085-7737676
info@regelink.net
www.regelink.net

Lid Netwerk Groene Bureaus en Samenwerkingsverband Ecologie

Inhoudsopgave

1 Inleiding.....	7
1.1 Aanleiding.....	7
1.2 Doel.....	7
1.3 Leeswijzer.....	7
2 Werkwijze en inspanning.....	9
2.1 Vleermuizen.....	9
2.2 Amfibieën.....	10
2.3 Jaarrond beschermde vogelnesten.....	10
2.4 Volledigheid inventarisatie.....	10
3 Omschrijving plangebied.....	11
4 Resultaten.....	13
4.1 Vleermuizen.....	13
4.2 Amfibieën.....	14
4.3 Vogels met jaarrond beschermde nesten.....	14
5 Ingreep.....	15
6 Toetsing aan de Flora- en faunawet.....	17
6.1 Effecten.....	17
6.2 Uitkomst toetsing.....	17
7 Conclusies en aanbevelingen.....	19
7.1 Conclusies.....	19
7.2 Aanbevelingen.....	19
8 Bronnen.....	21
8.1 Literatuur.....	21
8.2 Websites.....	21
Bijlage 1 Verspreidingskaarten.....	23
Bijlage 2 Flora- en faunawet.....	25
A. Verbodsbepalingen.....	25
B. Algemene maatregel van Bestuur (AmvB).....	26
C. Gedragscodes.....	27
Bijlage 3 Definities.....	29

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

G.P.R. De Jongh is voornemens om in plangebied Taalstraat 88, Vught, een ingreep te verrichten.

Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht om voordat de ingreep plaatsvindt onderzoek te doen naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna.

Uit een ecologische potentie-inschatting van Goderie Ecologisch Advies (2012) blijkt dat in het plangebied mogelijk beschermde soorten vleermuizen en amfibieën voorkomen. Daarom heeft Regelink Ecologie & Landschap in opdracht van G.P.R. de Jongh in het plangebied onderzoek naar vleermuizen, amfibieën en jaarrond beschermde vogelnesten uitgevoerd.

1.2 Doel

Met behulp van dit onderzoek worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke soorten vleermuizen en amfibieën komen voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige soorten vleermuizen en amfibieën?
- Zijn in het plangebied jaarrond beschermde vogelnesten aanwezig?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden werkwijze en inspanning beschreven, hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het plangebied. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het onderzoek naar vleermuizen, amfibieën en jaarrond beschermde vogelnesten gepresenteerd. De ingreep wordt in hoofdstuk 5 omschreven. Vervolgens zijn de mogelijke effecten van de ingreep gerelateerd aan de aanwezige beschermde soorten getoetst aan de Flora- en faunawet (hoofdstuk 6). In hoofdstuk 7 volgen de conclusies en aanbevelingen. Ten slotte is een korte literatuurlijst opgenomen (hoofdstuk 8).

2 Werkwijze en inspanning

Op 5 juni en 27 juni 2013 is plangebied Taalstraat 88, Vught, geïnventariseerd op vleermuizen en amfibieën. Op 11 juli, 26 augustus en 27 september is plangebied Taalstraat 88, Vught, geïnventariseerd op vleermuizen. Voorts is op 27 juni het plangebied onderzocht op vogels met jaarrond beschermde nesten. De toegepaste onderzoeksmethoden worden in dit hoofdstuk nader toegelicht.

Tijdens alle bezoeken waren de weersomstandigheden geschikt voor het inventariseren van vleermuizen, amfibieën en vogels (Tabel 1).

Tabel 1. Datum en tijdstip van en weersomstandigheden tijdens de inventarisaties.

Datum	Tijdstip	Type onderzoek	Naam medewerker	Weersomstandigheden
06-06-13	avond	batdetector; schepnet	P. Twisk	20°C, onbewolkt, droog, wind 1-2 Bft
27-06-13	avond	batdetector; schepnet; visuele inspectie	P. Twisk	14°C, licht bewolkt, droog, wind 1-2 B.
11-07-13	ochtend	batdetector	P. Twisk	13°C, licht bewolkt, droog, windstil.
26-08-13	avond	batdetector	P. Twisk	14°C, geheel bewolkt, droog, wind 1 Bft.
27-09-13	avond	batdetector	P. Twisk	12°C, licht bewolkt, droog, wind 0-1 Bft.

2.1 Vleermuizen

Tijdens de veldbezoeken werd op grond van geluid en zicht geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragsingsfunctie (type: Petterson D240x) werd de echolocatie die vleermuizen uitzenden hoorbaar gemaakt voor mensen.

Wanneer de soort op grond van frequentie, klank en ritme niet met zekerheid kon worden bepaald, werd een opname gemaakt met een extern opnameapparaat (type: DR2). Met behulp van het computerprogramma Batsound werden de opnamen nader geanalyseerd. Hierbij zijn de criteria zoals beschreven door Skiba (2009) en door Arjan Boonman (www.batecho.eu) toegepast. Door daarnaast zoveel mogelijk visueel waar te nemen werd de determinatie geverifieerd en het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld.

Gedurende het voorjaar en zomer (tussen juni en augustus) werden de bezoeken direct vanaf zonsondergang tot twee uur na zonsondergang of vanaf twee uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst uitgevoerd. Gedurende de nazomer (augustus – september) vonden de bezoeken tussen een uur na zonsondergang en een uur voor zonsopkomst plaats. In deze periode werd minimaal twee uur geïnventariseerd. Naast het plangebied zelf werd ook aandacht besteed aan de directe omgeving van het plangebied.

2.2 Amfibieën

De inventarisatie werd uitgevoerd door het aanwezige water te bemonsteren met behulp van een schepnet, door 's nachts in het water met een zaklamp te zoeken naar larven en volwassen dieren en door 's avonds te letten op kooractiviteit.

2.3 Jaarrond beschermde vogelnesten

Om vast te stellen of in het plangebied jaarrond beschermde vogelnesten aanwezig zijn werden alle bomen in het plangebied nauwkeurig op de nesten onderzocht. Ook is gelet op de aanwezigheid van soorten als huismus (*Passer domesticus*), gierzwaluw (*Apus apus*) en uilen waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Ook tijdens het vleermuisonderzoek werd gelet op vogels en vooral op uilen en jongen.

2.4 Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie van vleermuizen werd uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2013 zoals vastgesteld door Gegevensautoriteit Natuur. De inventarisatie van amfibieën werd uitgevoerd volgens de Soortenstandaards kamsalamander en poelkikker. De bomen die aanwezig zijn in het plangebied zijn niet hoger dan 8 meter en konden goed visueel gecontroleerd worden op de aanwezigheid van vogelnesten. In combinatie met zicht- en geluidswaarnemingen van vogels tijdens het vleermuisonderzoek werd een volledig beeld verkregen van de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten binnen het plangebied.

De inventarisatie is een steekproef gebaseerd op momentopnames. Hierdoor is niet uitgesloten dat soorten en functies die niet waargenomen zijn op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is acceptabel omdat de Flora- en faunawet een initiatiefnemer vraagt te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Met de gekozen methode en inspanning is voldoende invulling gegeven aan artikel 2 (Zorgplicht) van de Flora- en faunawet. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

3 Omschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Taalstraat 88, Vught, provincie Noord-Brabant. In Figuur 1 is de begrenzing van het plangebied met rood aangegeven. Het plangebied wordt aan de zuid- en oostzijde begrensd door het Vughts Museum en privé tuinen, aan de westzijde door braakliggend terrein en privé tuinen, en aan de noordzijde door bos en verruigd grasland. In totaal heeft het plangebied een oppervlakte van ongeveer 500 are.

Figuur 1. Plangebied Taalstraat 88, Vught, aangegeven met een rode lijn. © Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2013

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig (zie ook foto voorzijde):

- droog, verruigd grasland;
- enkele gebouwen met dakpannen;
- breed, diep, stilstaand water (> 2 meter breed, > 1 meter diep);
- dunne fruitbomen (appel, peer, kers; diameter borsthoogte < 25 cm);
- solitaire bomen, onder andere essen (*Fraxinus excelsior*), wilgen (*Salix species*) zomereiken (*Quercus robur*), walnoten (*Juglans regia*), zonder holtes (diameter borsthoogte > 25 cm);
- dikke fruitbomen (peer), met holtes (diameter borsthoogte > 25 cm);
- lage, opgaande begroeiing bestaande uit onder andere braam (*Rubus species*), brandnetel (*Urtica species*), en reuzenberenklauw (*Heracleum mantegazzianum*).

Op het terrein zijn voorts een aantal bijenkasten aanwezig.

4 Resultaten

4.1 Vleermuizen

Gedurende het onderzoek werden binnen of in de directe omgeving van het plangebied drie soorten vleermuizen aangetroffen:

- gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*).

Hieronder worden per soort de waarnemingen en functies weergegeven. Een verspreidingskaart is opgenomen in Bijlage 1.

4.1.1 Per soort

Gewone dwergvleermuis

Tijdens alle bezoeken werd op een tot twee plaatsen een foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen.

Ruige dwergvleermuis

Tijdens het bezoek op 6 juni werd een foeragerende ruige dwergvleermuis waargenomen.

Rosse vleermuis

Tijdens het bezoek op 6 juni werden 17 overvliegende rosse vleermuizen waargenomen. Tijdens het bezoek op 27 augustus werd korte tijd een foeragerende rosse vleermuis waargenomen.

4.1.2 Per functie

Foerageergebied

Het plangebied wordt als foerageergebied gebruikt door drie soorten vleermuizen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis. Op grond van de geringe omvang van het plangebied, het beperkte aantal foeragerende dieren en een ruim aanbod aan foerageermogelijkheden in de omgeving kan gesteld worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen is.

Vliegroutes

Over het plangebied loopt een vliegroute van rosse vleermuizen. Deze soort vliegt op tientallen meters hoogte naar foerageergebieden en toont daarbij geen binding met landschapsstructuren. Omdat het plangebied geen functie heeft voor deze vliegroute betreft het hier geen essentiële vliegroute.

Vaste rust- en/of verblijfplaatsen

Er werden geen vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied vastgesteld. De aanwezige schuurtjes zijn weinig of niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen als gevolg van de geringe hoogte (zie foto voorzijde) en doordat de wanden uit een enkele laag hout bestaan. Enkele bomen in het plangebied bevatten holten, maar deze zijn weinig geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen doordat het holten betreft met een grote opening die goed toegankelijk zijn voor vogels en andere dieren. Ook in de directe omgeving, binnen een afstand van tien tot twintig meter van het plangebied, werden geen verblijfplaatsen van vleermuizen

of aanwijzingen hiervoor waargenomen. Aanwijzingen hiervoor bestaan uit vroeg in de avond aanwezige foeragerende of passerende vleermuizen en sociale geluiden van vleermuizen zoals de baltsroep van gewone en ruige dwergvleermuis.

4.2 Amfibieën

In het aanwezige zwembad (zie foto voorzijde) werden larven van de bruine kikker (*Rana temporaria*) en enkele gewone padden (*Bufo bufo*) waargenomen. Zwaarder beschermde soorten als poelkikker (*Rana lessonae*) of kamsalamander (*Triturus cristatus*) werden niet waargenomen. Het zwembad is matig geschikt voor amfibieën door de steile wanden en de beperkte mogelijkheden om uit het water te komen.

4.3 Jaarrond beschermde vogelnesten

In de bomen binnen het plangebied werden geen jaarrond beschermde nesten van vogels gevonden. Er werd alleen een nest van een houtduif (*Columba palumbus*) waargenomen. Ook jaarrond beschermde nesten van vogelsoorten die in gebouwen broeden, zoals huismus (*Passer domesticus*) en gierzwaluw (*Apus apus*), zijn niet in het plangebied aanwezig.

5 Ingreep

G.P.R. de Jongh is voornemens om in plangebied Taalstraat 88, Vught, schuurtjes en beplanting weg te halen en nieuwbouw uit te voeren. Ingrepen die daartoe in het plangebied plaatsvinden bestaan voornamelijk uit:

- verwijderen van schuurtjes;
- verwijderen van het zwembad;
- verwijderen van beplanting;
- bouwrijp maken van de grond;
- uitvoeren van nieuwbouw.

De Flora- en faunawet hanteert een aantal belangen waaronder een ingreep kan vallen, onderhavige ingreep valt onder het volgende belang:

j. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

6 Toetsing aan de Flora- en faunawet

6.1 Effecten

6.1.1 Vleermuizen

In het plangebied werden geen vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen waargenomen. Deze zijn derhalve redelijkerwijs niet aanwezig. Ook mag aangenomen worden dat in de directe omgeving, binnen een afstand van tien tot twintig meter van het plangebied, geen verblijfplaatsen aanwezig zijn. Daarmee is een negatief effect op rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen als gevolg van de ingreep uitgesloten.

Over het plangebied loopt een vliegroute van rosse vleermuizen. De vleermuizen vliegen op tientallen meters hoogte en hebben geen binding met het plangebied. Om deze reden betreft het geen essentiële vliegroute. De ingreep zal dan ook geen invloed hebben op deze vliegroute.

Het plangebied wordt als foerageergebied gebruikt door gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis. Het betreft geen essentieel foerageergebied. De ingreep zal dan ook geen negatief effect hebben op deze functie.

6.1.2 Amfibieën

Het zwembad wordt gebruikt als voortplantingsplaats door de bruine kikker en is leefgebied voor de gewone pad. Door de ingreep zal het zwembad verdwijnen en verdwijnt de voortplantingsplaats van de bruine kikker en een deel van het leefgebied van de gewone pad. Beide soorten kennen de lichtste vorm van bescherming en bij ruimtelijke ingrepen geldt voor deze soorten een vrijstelling. Wel is de zorgplicht van toepassing. Dit betekent dat bij het weghalen van het zwembad voorkomen moet worden dat dieren gedood worden.

6.1.3 Jaarrond beschermde vogelnesten

Er zijn geen jaarrond beschermde vogelnesten in het plangebied aangetroffen. Deze zijn derhalve redelijkerwijs niet aanwezig. Een negatief effect van de ingreep op jaarrond beschermde nesten is dan ook redelijkerwijs uitgesloten.

6.2 Uitkomst toetsing

In het plangebied zijn geen functies voor streng beschermde soorten als vleermuizen, en streng beschermde amfibieën als poelkikker en kamsalamander aanwezig die een negatieve invloed van de ingreep zullen ondervinden. Ook zijn geen jaarrond beschermde vogelnesten aanwezig. De ingreep kan daarom uitgevoerd worden zonder ontheffing van de Flora- en faunawet. Wel is de zorgplicht van toepassing. Bij het weghalen van het zwembad moet voorkomen worden dat kikkers en padden gedood worden.

Ook moet bij de ingreep rekening gehouden worden met de kans dat broedende algemeen voorkomende vogels aanwezig zijn. Het weghalen van de schuurtjes en de beplanting en het bouwrijp maken van de grond moeten daarom gebeuren in een periode dat er geen broedende vogels aanwezig zijn. Voor het broedseizoen stelt de wet geen vaste begin- of einddatum. Normaal gesproken loopt het broedseizoen

voor de meeste vogelsoorten van 15 maart tot 15 juli. Wanneer dit niet mogelijk is, dient het plangebied vlak voor de ingreep door een ter zake deskundige te worden gecontroleerd. Het verstoren van broedende vogels is een overtreding van de Flora- en faunawet, waarvoor geen ontheffing wordt verleend.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

- Het plangebied fungeert als foerageergebied voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis. Het betreft geen essentieel foerageergebied in verband met het geringe aantal dieren, de geringe omvang van het plangebied en het ruime aanbod aan vervangend foerageergebied in de omgeving.
- Over het plangebied loopt een vliegroute van rosse vleermuizen. Omdat de route geen binding heeft met het plangebied is het hier geen essentiële vliegroute. De ingreep heeft redelijkerwijs dan ook geen invloed op deze vliegroute.
- In het plangebied en de directe omgeving ervan zijn geen vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig.
- Aangenomen mag worden dat de ingreep geen negatief effect zal hebben op vleermuizen.
- In het plangebied zijn geen jaarrond beschermde vogelnesten aanwezig.
- In het plangebied komen gewone pad en bruine kikker voor. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ingrepen en ontwikkeling.
- Het onderzoek werd uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2013 en de Soortenstandaards poelkikker en kamsalamander. Van de aanwezigheid van jaarrond beschermde vogelnesten werd, door nauwkeurige inspectie van bomen gecombineerd met overige waarnemingen, een volledig beeld verkregen. Daarom kan gesteld worden dat het plangebied afdoende is geïnventariseerd.

7.2 Aanbevelingen

- Bij uitvoering van de ingreep moet rekening gehouden worden met algemeen voorkomende broedende vogels. Het weghalen van de schuurtjes en de beplanting en het bouwrijp maken van de grond moet tussen augustus en februari gebeuren. Voor het broedseizoen stelt de wet geen vaste begin- of einddatum. Normaal gesproken loopt het broedseizoen voor de meeste vogelsoorten van 15 maart tot 15 juli. Wanneer dit niet mogelijk is, dient het plangebied vlak voor de ingreep door een ter zake deskundige te worden gecontroleerd. Het verstoren van broedende vogels is een overtreding van de Flora- en faunawet, waarvoor geen ontheffing wordt verleend.
- Bij het weghalen van het zwembad moet voorkomen worden dat kikkers en padden worden gedood.

8 Bronnen

8.1 Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika. Tirion Natuur.

Gegevensautoriteit Natuur, 2013. Vleermuisprotocol.

[<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>. (04-11-2013)].

Goderie Ecologisch Advies, 2012. Quick scan Flora en Fauna en randvoorwaarden planvorming Spreeuwenberg. Rapport Goderie Ecologisch Advies, Nijmegen.

Heusden, W.R.M. & S.J. Vreugdenhil, 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.

Ministerie van EL&I, 2010. Buiten aan het Werk. Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure. [<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brochures/2010/03/01/buiten-aan-het-werk-houd-tijdig-rekening-met-beschermde-dieren-en-planten.html> (04-11-2013)].

Ministerie van Economische Zaken. Soortenstandaards.

[<http://www.hetInvloket.nl/onderwerpen/vergunning-en-ontheffing/dossiers/dossier/flora-en-faunawet-ruimtelijke-ingrepen/soortenstandaards>].

Sachteleben, J. & O. von Helversen, 2006. Songflight behaviour and mating system of the pipistrelle bat (*pipistrellus pipistrellus*) in an urban habitat. In: *Acta Chiropterologica* 8(2): 391-401.

Skiba, R., 2009. Europäische Fledermäuse; Kennzeichen, Echoortung und Detektoranwendung. Die Neue Brehm-Bücherei / Westarp Wissenschaften Hohenwarsleben.

8.2 Websites

www.batecho.eu

www.telmee.nl

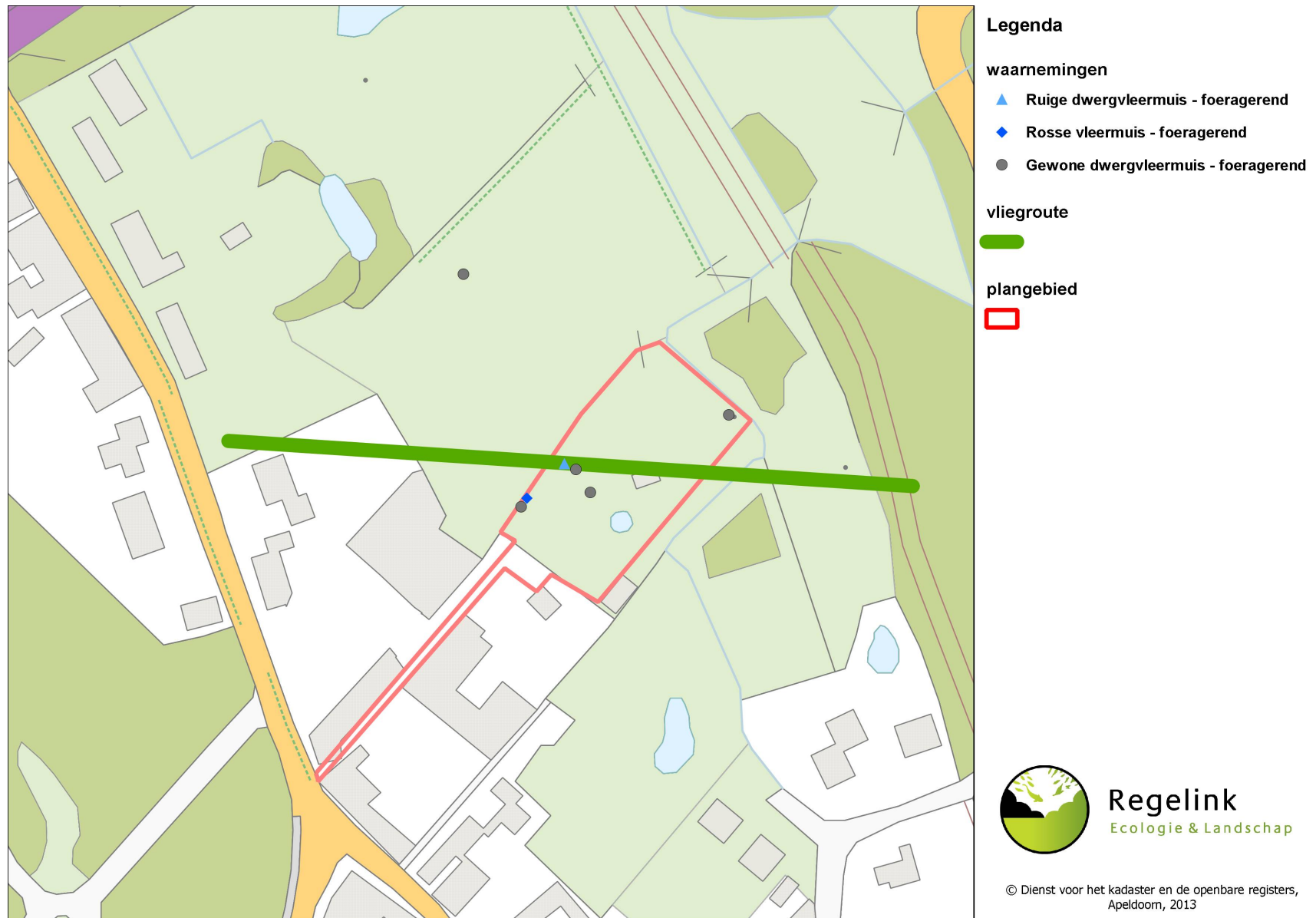
www.vleermuis.net

www.waarneming.nl

www.zoogdieratlas.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Verspreidingskaarten

Bijlage 2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en bundelt de bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet beschermt in beginsel soorten.

Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen.

De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.

A. Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet kent, naast de zorgplicht, een aantal verbodsbepaling welke relevant zijn voor de onderhavige toetsing:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

B. Algemene maatregel van Bestuur (AmvB)

Op 23 februari 2005 is de “AmvB art. 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Er dient een ontheffing te worden aangevraagd wanneer de werkzaamheden niet onder een van deze categorieën vallen en er een (te verwachten) negatief effect op de soorten uit Tabel 1 is. Deze aanvraag wordt door bevoegd gezag onderworpen aan een lichte toets. Daarbij wordt getoetst of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient.

Tabel 2

De soorten zoals opgenomen in Tabel 2 zijn strenger beschermd. Hierbij geldt een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Vallen de werkzaamheden niet onder de bij Tabel 1 genoemde categorieën of wordt niet gewerkt volgens een gedragscode, dan moet een ontheffing aangevraagd worden. Deze aanvraag wordt, net als voor de soorten van Tabel 1 geldt, onderworpen aan een lichte toets.

Tabel 3

De soorten uit Tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Alleen bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichtig. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit is;
- de geplande activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet tevens sprake zijn van een van de volgende door de Habitatrichtlijn erkende belangen:

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- bescherming van flora en fauna;
- openbare veiligheid.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV (nu EZ) een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. De Flora- en faunawet kent hierbij geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat bovendien om individuele broedgevallen.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest. Deze eenmalig te gebruiken nesten vallen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet in de periode dat deze daadwerkelijk gebruikt worden.

Van een beperkt aantal vogels is de nestlocatie het gehele jaar beschermd door de Flora- en faunawet (Bijlage 2). Het betreft dan vogels die:

- het gehele jaar door gebruik maken van hun nestlocatie als vaste rust- en/of verblijfplaatsen;
- erg honkvast en al dan niet koloniebroeders zijn. Deze soorten keren ieder jaar naar dezelfde locaties terug. De voorwaarden waaraan de nestlocaties moeten voldoen zijn erg specifiek en vaak slechts in beperkte mate in het landschap beschikbaar;
- jaar in jaar uit van hetzelfde nest gebruik maken en zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Indien een jaarrond beschermd nest is aangetroffen moet altijd een omgevingscheck uitgevoerd worden. Een deskundige dient dan te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

C. Gedragscodes

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten op Tabel 2 en Tabel 3 geven. Hiervoor dient gewerkt te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Een overzicht van goedgekeurde gedragscodes is te vinden op:

<http://www.hetInvloket.nl/onderwerpen/vergunning-en-ontheffing/dossiers/dossier/flora-en-faunawet-ruimtelijke-ingrepen/overzicht-van-gedragscodes-en-besluiten-flora-en-faunawet/overzicht-gedragscodes>.

Bijlage 3 Definities

Algemeen belang

Een object of locatie is voor vleermuizen van algemeen belang wanneer het object of de locatie door het verdwijnen, verstoren of verslechteren ervan (tijdelijk) voor een populatie (lokaal / regionaal / nationaal) wegvalt, maar hiermee de duurzame instandhouding van die populatie niet in gevaar komt.

Baltslocatie

Een locatie waar de functie baltsen is en geen paarterritoria of paarverblijfplaatsen worden waargenomen.

Baltsroep

Sociaal geluid (roep) dat mannelijke vleermuizen gedurende de paartijd produceren met de functie om vrouwtjes te lokken en andere mannetjes af te weren. De baltsroep kan bestaan uit een werfroep en contactroep.

Bijzonder belang

Een object of locatie is voor vleermuizen van bijzonder belang wanneer het object of de locatie door het verdwijnen, verstoren of verslechteren ervan (tijdelijk) voor een populatie (lokaal / regionaal / nationaal) wegvalt, en daarmee de duurzame instandhouding van die populatie in gevaar komt.

Compensatiemaatregelen

Maatregelen die blijvend negatieve effecten van een ingreep op essentiële functies (vaste rust- of verblijfplaats, foerageergebied, vliegroute) van een of meerdere (soorten) vleermuizen opvangen.

Contactroep

Onderdeel van de Baltsroep waarmee mannelijke vleermuizen reageren op andere vleermuizen die hun territorium binnenvliegen of een baltsplaats naderen.

Ecotoop (of landschapselement)

Het kleinste, ecologisch nog onderscheidbare gebied in een classificatiesysteem van landschappen. Het vertegenwoordigt een relatief homogene, ruimtelijke gebiedseenheid met eigenschappen voor het meten en vastleggen van gebiedsstructuur, functie en verandering.

Foerageergebied

Gebied waarbinnen een soort foerageert.

Foerageren

Verzamelen van voedsel.

Inpassingsplanning / inpassingsplan

Planning / plan dat beschrijft hoe een ruimtelijke ontwikkeling in functies van het landschap en flora en fauna ingepast kan worden.

Kolonie

Sociaal samenhangende, genetisch verwante groep vrouwtjes (matriarchaal systeem) die in de loop van de verschillende seizoenen een netwerk aan verschillende verblijfplaatsen, vliegroutes en jachtgebieden gebruikt.

Kraamverblijfplaats

Object (huis, boom, ondergronds object) waarin in de zomer (overdag) een of

meerdere vleermuizen verblijven en de functie kramen is.

Migratieroute

Vaste route van zomerverblijfplaats naar winterverblijfplaats en vice versa.

Mitigatiemaatregelen

Maatregelen die dienen om een negatief effect van een ingreep op vleermuizen zoveel mogelijk te verzachten.

Paargebied

Gebied waarin een hoge concentratie aan paarterritoria of paarverblijfplaatsen ligt.

Paarlocatie (zwermlocatie)

Locatie waarvan de functie paren is.

Paarterritorium

Territorium waarbinnen een mannelijke vleermuis baltst en deze verdedigt tegen andere mannetjes. Binnen een paarterritorium ligt de paarverblijfplaats.

Paarverblijfplaats

Object (huis, boom, ondergronds object) waarin in voorjaar en/of najaar (overdag) een of meerdere vleermuizen verblijven en de functie paren is.

(Lokale) populaties

Sociaal samenhangende, genetisch verwante groep vleermuizen van een soort (mannetjes en vrouwtjes) die gedurende de winter of de zomer in een bepaald gebied leven en waarbij uitwisseling met andere populaties voornamelijk door middel van migratie en/of op zwermlocaties plaatsvindt.

Rustplaats

Object waarin of waaraan een vleermuis gedurende de nacht rust, maar waarin of waaraan door die vleermuis niet de dag wordt doorgebracht.

Sociale geluiden

Geluiden die vleermuizen met hun stembanden produceren en die voornamelijk een rol spelen in de sociale interactie tussen dieren (in tegenstelling tot echolocatiegeluiden) en waarvan de specifieke functie (bijvoorbeeld Baltsroep) niet is vastgesteld.

Tussenverblijfplaats

Object (huis, boom, ondergronds object) waarin in de overgang van zomer- naar winterseizoen en winter- naar zomerseizoen (overdag) een of meerdere vleermuizen verblijven, de functie niet paarplaats is en welke dienst doet voor het overbruggen van afstand en/of tijd tussen de seizoenen.

Werfroep

Onderdeel van de Baltsroep waarmee mannetjes de locatie van hun territorium en/of baltsplaats kenbaar maken.

Winterverblijfplaats

Object (huis, boom, ondergronds object) waarin in de winter (overdag) een of meerdere vleermuizen verblijven en de functie overwinteren is.

Verblijfplaats

Object (huis, boom, ondergronds object) waarin een of meerdere vleermuizen verblijven (overdag), maar de functie onbekend is.

Vliegroute

Vaste route vanaf een verblijfplaats naar een foerageergebied, waarvan minimaal 5% van de in de verblijfplaats aanwezige individuen gebruik maakt.

Zomerverblijfplaats

Object (huis, boom, ondergronds object) waarin in de zomer (gedurende de kraamtijd) (overdag) een of meerdere vleermuizen verblijven, maar de functie niet kramen is of de functie onbekend is.

Zwermen

Gedrag dat veel vleermuissoorten vertonen voordat zij een verblijfplaats binnenvliegen en dat zich kenmerkt door het herhaaldelijk naderen (aanvliegen) van de toegang van de verblijfplaats zonder deze definitief te betreden.

Zwermlocatie

Locatie waar dieren in herfst of voorjaar zwermen (vaak bij of in winterverblijfplaatsen).